

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

กรมการค้าภายในได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๔๐๒/๘๐๖๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า บริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด มีพฤติกรรมทางการค้าอันอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องธุรกิจรถจักรยานยนต์เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติกรรมทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของบริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด ซึ่งคณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องธุรกิจรถจักรยานยนต์ได้พิจารณา และมีมติเสนอต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าว่า บริษัทดังกล่าวกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๒๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเห็นชอบตามผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องธุรกิจรถจักรยานยนต์ และได้มอบหมายให้อธิบดีกรมการค้าภายในในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อเลขาธิการฯ ดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้ว ก็ได้เสนอผลการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่ส่งฟ้องบริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด ให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการ

ต่อมาอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ๑ ได้ขอให้เลขาธิการฯ เสนอสำนวนสอบสวนต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อพิจารณา เพื่อป้องกันข้อโต้แย้งเกี่ยวกับขั้นตอนการสอบสวน ซึ่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้มีมติยืนยันความเห็นให้ส่งฟ้องและส่งความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่ฟ้องบริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด และส่งสำนวนคืนเพื่อให้ประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณามีความเห็นตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๓๘๙ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใดๆ อันมิใช่การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และมีผลเป็นการทำลาย ทำให้เสียหาย ขัดขวาง กีดกัน หรือจำกัดการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจอื่น หรือเพื่อมิให้ผู้อื่นประกอบธุรกิจ หรือต้องล้มเลิกการประกอบธุรกิจ

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้มีมติให้ประธานกรรมการฯ ทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ และประธานกรรมการฯ ได้ทำความเห็นแย้งเพื่อให้อัยการสูงสุดชี้ขาดตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ต่อมาอัยการสูงสุดได้มีหนังสือแจ้งต่อประธานกรรมการฯ ว่า การสอบสวนตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการสอบสวนแล้วเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นผู้พิจารณา เมื่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีความเห็นควรสั่งฟ้อง จึงส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณาการที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติให้อธิบดีกรมการค้าภายใน ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ทำการสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานและสรุปสำนวนการสอบสวน จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ความเห็นแย้งของประธานกรรมการฯ ดังกล่าวจึงมิใช่ความเห็นแย้งที่อัยการสูงสุดจะรับไว้พิจารณาได้ จึงส่งสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป

อัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ๑ จึงได้มีหนังสือแจ้งความเห็นของอัยการสูงสุดและส่งสำนวนคืนคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อให้ดำเนินการสอบสวนให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หลังจากนั้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาแล้ว เห็นว่ามาตรา ๘ (๓) (๑๓) และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้อำนาจคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่บุคคลใดอ้างว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย รวมทั้งดำเนินคดีอาญาตามผู้เสียหายร้องทุกข์ ซึ่งการดำเนินคดีตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้กรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๒ (๖) (๑๑) และมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงถือได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวให้กรรมการการแข่งขันทางการค้าแต่ละคนมีอำนาจดำเนินการสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาเพื่อสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการต่อไป ซึ่งเมื่อพิจารณากรณีการสอบสวนของบริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด แล้ว การที่เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าซึ่งเป็นกรรมการคนหนึ่ง คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้ดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณา จึงย่อมเป็นการสอบสวนโดยเจ้าพนักงานที่มีอำนาจสอบสวนแล้ว การที่มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนนั้น มิได้หมายความว่า เป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการสอบสวนแต่เพียงผู้เดียวที่มีอำนาจสอบสวนการกระทำความผิด ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรา ๑๕ ที่ได้กำหนดให้กรรมการการแข่งขันทางการค้าหรือกรรมการสอบสวนคนใดคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่สอบสวนการกระทำความผิด ซึ่ง

ย่อมแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าสามารถที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือมอบหมายให้กรรมการคนใดคนหนึ่งทำการสอบสวนได้ ดังนั้น การที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แต่ให้เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าดำเนินการสอบสวนคดีของบริษัท เอ. พี. ฮอนด้า จำกัด จึงเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายซึ่งมีผลทำให้การสอบสวนชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงได้พิจารณาและมีมติมอบหมายให้อธิบดีกรมการค้าภายในในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อหาข้อยุติและเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) กรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจหน้าที่สอบสวนการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

๒) การที่เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าสอบสวนการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้วสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง เป็นการดำเนินการสอบสวนตามกระบวนการของกฎหมายหรือไม่

๓) การที่ประธานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการให้อัยการสูงสุดชี้ขาดตามมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อัยการสูงสุดมีอำนาจที่ไม่ชี้ขาดคดีให้สั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องตามความเห็นของประธานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าหรือพนักงานอัยการ แต่ใช้อำนาจสั่งไม่รับคดีไว้พิจารณาหรือให้ทำการสอบสวนใหม่ได้หรือไม่เพียงใด

๔) เมื่อพนักงานอัยการได้สั่งคดีโดยมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องคดีตามมาตรา ๑๔๓ (๑) (๒) และส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมคำสั่งให้ประธานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้มีความเห็นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการเพื่อให้อัยการสูงสุดชี้ขาดแล้ว พนักงานอัยการดังกล่าวมีอำนาจสั่งให้สอบสวนคดีใหม่ได้หรือไม่ กรณีที่มีอำนาจใช้อำนาจตามมาตราใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมการค้าภายในโดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นในการพิจารณาเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) การสอบสวนการกระทำความผิดโดยไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการ

สอบสวนที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ และกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอำนาจหน้าที่
สอบสวนการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ด้วยหรือไม่

๒) การทำคำสั่งชี้ขาดคดีของอัยการสูงสุดตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น อัยการสูงสุดมีอำนาจสั่งเป็นอย่างอื่นนอกจากการสั่ง
ฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ได้หรือไม่

๓) การดำเนินคดีที่ได้ดำเนินการจนถึงการทำคำสั่งชี้ขาดคดีของอัยการสูงสุด
เมื่ออัยการสูงสุดสั่งเป็นอย่างอื่นนอกจากการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง พนักงานอัยการ (อัยการ
พิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ๑) มีอำนาจสั่งให้สอบสวนคดีใหม่ได้หรือไม่ หากมีอำนาจ
สั่งให้สอบสวนคดีใหม่ได้เป็นอำนาจตามมาตราใด

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า การดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๑^๒ แห่ง
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น เป็นการดำเนินคดีที่รัฐต้องเป็น
ผู้ดำเนินการเอง ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นผู้พบการกระทำ
ความผิดนั้นเอง หรือกรณีที่ผู้เสียหายประสงค์จะดำเนินคดี เพราะในกรณีที่ผู้เสียหายประสงค์จะ
ดำเนินคดีอาญานั้น มาตรา ๕๕^๓ กำหนดให้ผู้เสียหายไม่มีสิทธิฟ้องคดีด้วยตนเอง แต่มีสิทธิร้อง
ทุกข์ต่อคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาเช่นเดียวกับการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตามมาตรา
๑๒๓^๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และหากคณะกรรมการฯ เห็นควรดำเนินคดี
อาญาตามที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ตามมาตรา ๘ (๑๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า
พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็จะเริ่มดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด โดยทั้งสองกรณีนั้น ต้องดำเนินการ
สอบสวนตามที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะใน
มาตรา ๑๔^๖ มาตรา ๑๕^๗ และมาตรา ๑๖^๘ กล่าวคือ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าต้อง

^๒ มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙
หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
และในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำต้องระวางโทษเป็นทวีคูณ

^๓ มาตรา ๕๕ ความผิดตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๔ ผู้เสียหายไม่มีสิทธิฟ้องคดีอาญาด้วย
ตนเอง แต่มีสิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

^๔ มาตรา ๑๒๓ ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้
คำร้องทุกข์นั้นต้องปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิดพฤติการณ์ต่าง ๆ
ที่ความผิดนั้นได้กระทำความเสียหายที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำผิดเท่าที่จะบอกได้

คำร้องทุกข์นี้จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปี และ
ลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องด้วยปาก ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึก
กับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น

^๕ มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๓) พิจารณาดำเนินคดีอาญาตามที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ตามมาตรา ๕๕

^๖ มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนชั้นคณะหนึ่งหรือหลาย
คณะ โดยในแต่ละคณะประกอบด้วยผู้ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางคดีอาญาหนึ่งคน ซึ่งแต่งตั้งจาก
ข้าราชการตำรวจ หรือข้าราชการอัยการ และข้าราชการซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางเศรษฐศาสตร์

แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้น โดยมีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และเมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเสร็จแล้วต้องรวบรวมสำนวนการสอบสวนพร้อมเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่งมาตรา ๑๔ ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนที่ประกอบด้วยผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางคดีอาญาหนึ่งคน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจหรือข้าราชการอัยการ และข้าราชการซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ หรือการบัญชี อีกไม่เกินสี่คน เป็นอนุกรรมการ และให้ผู้แทนกรรมการค้าภายในเป็นอนุกรรมการและเลขานุการฯ และมาตรา ๑๕ ได้กำหนดให้กรรมการการแข่งขันทางการค้าและอนุกรรมการสอบสวนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในการทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องคดีของพนักงานอัยการนั้น หากคณะกรรมการฯ ยังเห็นสมควรสั่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการ มาตรา ๑๖ ก็ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของประธานกรรมการฯ ในการทำความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการในลักษณะเดียวกันกับผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามกระบวนการในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จากบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการสอบสวนดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นได้ว่ากระบวนการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้านั้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจะทำหน้าที่ดังเช่นพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบไปในขณะเดียวกัน โดยเป็นผู้มีอำนาจในการสอบสวนและมีความเห็นควรสั่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการ แต่การสอบสวนดังกล่าว คณะกรรมการฯ ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๔ ด้วย ดังจะเห็นได้จากการใช้ถ้อยคำในมาตรา ๑๔ ที่ว่า “ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ...” ซึ่งหากเปรียบเทียบกับมาตรา ๑๑^๓ ที่บัญญัติว่า “คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

นิติศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ หรือการบัญชี อีกไม่เกินสี่คนเป็นอนุกรรมการ และให้ผู้แทนกรรมการค้าภายในเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ให้คณะกรรมการสอบสวนเลือกอนุกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ

^๓ มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการสอบสวน ตามมาตรา ๑๔ มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔ มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการมีความเห็นควรสั่งฟ้องไปยังพนักงานอัยการ การแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ประธานกรรมการเป็นผู้ใช้อำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

๕ มาตรา ๑๑ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมายแล้วรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้

หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมายแล้วรายงานต่อคณะกรรมการก็ได้” จะเห็นได้ชัดเจนว่มาตรา ๑๔ บัญญัติในลักษณะบังคับให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวน และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โดยมาตรา ๑๔ มิได้บัญญัติในลักษณะที่จะกำหนดให้เป็นทางเลือกให้แก่คณะกรรมการฯ ที่จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนหรือไม่ก็ได้ อีกทั้งมาตรา ๘ (๑๐)^{๙๐} ยังให้อำนาจแก่คณะกรรมการฯ ในการสอดส่องและเร่งรัดคณะอนุกรรมการสอบสวนในการสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้อีกด้วย นอกจากนี้ หากพิจารณาองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๔^{๙๑} วรรคหนึ่ง ด้วยแล้ว ย่อมเห็นเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ได้ว่ามุ่งหมายให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เฉพาะด้าน โดยเฉพาะการสอบสวนคดีทางเศรษฐกิจและการค้าซึ่งเป็นการสืบสวนและสอบสวนคดีที่มีลักษณะพิเศษ ฉะนั้น การสอบสวนโดยคณะอนุกรรมการสอบสวนจึงเป็นขั้นตอนสำคัญของการสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนการที่มาตรา ๑๕^{๙๒} กำหนดให้กรรมการฯ แต่ละคนเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วยนั้น ก็เพราะเหตุที่คณะกรรมการฯ มีหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน แต่ลักษณะของการสอบสวนในบางกรณี คณะกรรมการฯ ไม่อาจดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการฯ ได้ จึงต้องกำหนดให้กรรมการฯ แต่ละคนมีอำนาจหน้าที่ดังเช่นพนักงานสอบสวนได้ด้วย

ดังนั้น การที่เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าซึ่งเป็นกรรมการการการแข่งขันทางการค้าได้ดำเนินการสอบสวนโดยคณะกรรมการการการแข่งขันทางการค้าไม่ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนทำหน้าที่สอบสวนคดีตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงถือว่าเป็นการดำเนินการไม่ครบขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดและเป็นการสอบสวนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ประเด็นที่สอง เห็นว่า อำนาจของอัยการสูงสุดไม่ใช่มีแต่เพียงมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเท่านั้น แต่การที่อัยการสูงสุดจะมีคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีได้ จะต้องเป็นกรณีที่มีการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วเท่านั้น หากเป็นกรณีที่การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย อัยการสูงสุดชอบที่จะสั่งให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ และในกรณีตามข้อหาข้อนี้ แม้ว่าการดำเนินคดีจะมาถึงขั้นตอนของการทำคำสั่งชี้ขาดคดีของอัยการสูงสุดตามมาตรา ๑๔๕^{๙๓}

^{๙๐} มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๑๐) สอดส่องและเร่งรัดคณะอนุกรรมการสอบสวนในการสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

๑.ล๑

๑.ล๑

^{๙๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

^{๙๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

^{๙๓} มาตรา ๑๔๕ ในกรณีที่มิคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าในนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรม

วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วก็ตาม หากปรากฏข้อเท็จจริงต่อ
อัยการสูงสุดว่าการสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย อัยการสูงสุดย่อมมีอำนาจที่จะสั่งให้ดำเนินการ
ให้ถูกต้องตามกฎหมายได้

ประเด็นที่สาม เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏในหนังสือหารือของกรมการค้า
ภายใน^{๑๔} ว่า “อัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ๑ ได้มีหนังสือแจ้งความเห็นของ
อัยการสูงสุดและส่งสำนวนคืน เพื่อให้ดำเนินการสอบสวนให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๔ แห่ง
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๒ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา” การดำเนินการของอัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร ๑ จึงเป็นเพียงการแจ้ง
ความเห็นของอัยการสูงสุดเพื่อให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าดำเนินการสอบสวนให้
ถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น จึงไม่มีประเด็นต้องพิจารณาถึงอำนาจการสั่งคดีของพนักงานอัยการ
ตามข้อหารือของกรมการค้าภายใน

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๒

ตำรวจ หรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่น ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมกับคำสั่งไปเสนอผู้ว่า
ราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา
๑๔๓

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในนครหลวง
กรุงเทพธนบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับ
ความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็น
จะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วยอธิบดีกรม
ตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดไปก่อน

บทบัญญัติในมาตรานี้ ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง
ถอนอุทธรณ์และถอนฎีกาโดยอนุโลม

^{๑๔} หนังสือกรมการค้าภายใน ด่วนที่สุด ที่ พณ ๐๔๐๒/๘๐๖๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐
ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา